

N:o 35.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 23 mars 1899.

— — — — — Andra Kammaren den 23 — —

Riksdagens skrifvelse till fullmäktige i riksbanken, angående vidtagande af åtgärder för beredande af ökad tillgång på utländska betalningsmedel.

(Sammansatta stats- och bankoutsjottets memorial n:o 2.)

Till fullmäktige i riksbanken.

Genom den utredning, fullmäktige i riksbanken uti särskilda den 23 och den 28 nästlidne februari till bankoutsjottet aflättna skrivelser lemnat beträffande landets finansiella ställning gent emot utlandet, har Riksdagen funnit det vara ådagalagdt, att, så vida rubbningar i affärsverksamheten och näringslifvet skola kunna undgås, åtgärder måste vidtagas i syfte att bereda landet ökade disponibla tillgångar för fullgörande af de utländska liqvider, som under den närmaste tiden förestå. Enligt af bankofullmäktige anställda approximativa beräkningar skulle bristen på utländska betalningsmedel för tiden, innan valutor för exporten kunna förväntas i afsevärd mån inflyta, belöpa sig till minst 20 millioner kronor, men sannolikt till åtskilliga millioner derutöfver. För täckande af denna brist torde, på sätt bankofullmäktige närmare utvecklade, ej annan utväg lämpligen kunna anlitas än upptagande i utlandet af ett lån till erfor-

derligt belopp; och om de kapital, som sålunda uppbringas, finge af riksbanken disponeras, skulle densamma blifva i tillfälle att lemna rörelsen det stöd, som närvarande förhållanden påkalla. På fördelaktigaste sätt synes detta ändamål kunna vinnas derigenom, att utländsk kredit ställes till riksbankens förfogande genom förmedling af riksgäldskontoret, som sålunda finge mot statsobligationer i utlandet uppbringa de medel, hvar öfver riksbanken bör hafva att disponera. De ränte- och kapitalutgifter samt öfriga kostnader, som af dessa medels upplåning föränledas och i första hand måste af riksgäldskontoret bestridas, böra gifvetvis, för så vidt de afse den tid, under hvilken de upplåta medlen af banken disponeras, ersättas af densamma.

Det ifrågasatta statslånets belopp har af bankofullmäktige med stöd af ofvan angifna beräkningar föreslagits till omkring 25 millioner kronor. Ehuru väl icke med bestämdhet kan påvisas, att hela denna summa verkligen skall komma att erfordras för mötande af den närvarande förlägenheten, har Riksdagen dock med hänsyn till nödig förtänksamhet ansett sig icke böra vidtaga en nedsättning i det sålunda föreslagna lånebeloppet. Då dessa medel skola af riksgäldskontoret upplånas för att tillhandahållas banken, bör af skäl, som riksgäldsfullmäktige i sitt den 7 innevarande mars i ämnet afgifna utlåtande angifvit och hvilka Riksdagen funnit vara väl grundade, särskildt bemyndigande härtill lemnas riksgäldskontoret utöfver den för andra ändamål kontoret medgifna lånerätt. Endast om denna lånerätt oinskränkt kvarstår att användas vid tillfälle, då medel måste anskaffas för fullgörande af riksgäldskontoret åliggande förbindelser, torde nemligen full trygghet vinnas, att riksgäldskontoret icke kommer i behof att från riksbanken återfordra ifrågavarande förskott vid en tidpunkt, då detsamma ännu ej blifvit för sitt ändamål umbärligt.

Det torde knappast behöfva särskildt framhållas, att de lånemedel, som skulle till riksbanken öfverlemnas, måste betraktas såsom ett förslag af helt och hållet tillfällig art att af riksbanken återgäldas, så snart och i den mån behofvet kan anses hafva upphört. Beträffande tiden och sättet för dessa medels återbetalning torde närmare bestämmelser böra träffas mellan bankofullmäktige och riksgäldsfullmäktige; och ehuru dervid i viss mån afseende måste fästas vid de vilkor, som komma att gälla för det ifrågasatta nya statslånet, läser dock för riksgäldskontoret olägenhet icke beredas genom medgifvande för riksbanken att, redan innan detta lån kan enligt kontraktet gäldas, efter viss tids uppsägning till riksgäldskontoret

återbetala det erhållna förskottet. Dessa medel torde i så fall kunna af riksgäldskontoret användas till betalning å annat statslån.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, har Riksdagen bemyndigat riksgäldskontoret att i utlandet mot statsobligationer upptaga ett lån å tjugufem millioner kronor att tillhandahållas riksbanken, som å sin sida har att å tid samt på sätt och vilkor i öfrigt, hvarom öfverenskommelse mellan fullmäktige i riksbanken och fullmäktige i riksgäldskontoret kan komma att träffas, till riksgäldskontoret återbetala de erhållna lånemedlen samt ersätta kontoret alla de utgifter och kostnader, som genom medlens upplåning åsamkas kontoret för den tid, under hvilken samma medel af banken disponeras.

Stockholm den 23 mars 1899.